

ARHITECTURĂ, MODELE, RESPONSABILITATE / ARCHITECTURE, MODELS, RESPONSIBILITY

Doina TEODORESCU

Conf. dr. arh. / Assoc. Prof. PhD Arch.

Universitatea "Spiru Haret" / "Spiru Haret" University

teo_doina@yahoo.com

Rezumat

La nivel planetar, ultimele decenii au produs transformări uriașe. Procesul de globalizare, secondat de o foarte mare deschidere și toleranță culturală, a condus la preluarea unor modele insuficient asimilate uneori, folosite necorespunzător alteori, total neadecvate situațiilor de fapt, cel mai ades. Efectele discutabile ale acestor procese se resimt, mai mult ca în alte domenii, atunci când abordăm aspecte ce privesc arhitectura. Aceasta este vocația arhitecturii: să facă vizibile, să aducă în stradă, în văzul lumii, performanțele societății pe care o reflectă.

Schimbările, pe care societatea românească le-a înregistrat, sunt reflectate direct la nivelul mediului construit. Până a pune în discuție performanța arhitecturală recentă, ar trebui să luăm în considerare contextul în care aceasta se grefează sau mai exact, filonul cultural ce alimentează apariția structurilor spațiale apreciate ca arhitectură.

Considerăm sistemul educațional, economic, politic sau administrativ responsabil pentru imensele cacofonii urbane pe care le întâlnim la tot pasul. Dar suntem deja pe domeniul gestionat strict de arhitect. Arhitectul definește, în cotidian, noțiunea de frumos. Arhitectul creează spațiul simbolic și propune modele comportamentale pe care utilizatorul și le însușește pentru a utiliza spațiul nou creat. Aceasta implică responsabilitatea arhitectului și corectitudinea modelelor propuse.

Cuvinte cheie: arhitectură, model, responsabilitate, educație, simbol, comportament.

Abstract

Around the world, the last decades have witnessed extensive changes. The process of globalization and a great cultural openness and tolerance have triggered the assumption of certain models, sometimes insufficiently absorbed or totally unsuitable for the current situations. The debatable effects of such processes are more visible when it comes to issues regarding architecture. This is, in fact, what architecture is called for – to point its finger to the performances of the society being depicted, to bring them to the street, in plain sight.

The changes, which the Romanian society has gone through, are directly mirrored in the built environment. Prior to introducing the recent architectural performance, we should consider the context in which this is imbued or, better to say, the cultural source that is feeding the emergence of the spatial structures classified as architecture.

We believe the educational, economic, political or administrative system is responsible for the huge urban flubs encountered at every single step. But we find ourselves on the iron rod-ruled land of the architect. He gives a definition for beauty in the ordinary. It is the architect who creates the symbolical space and suggests behavioural models that the user adopts in order to use the newly shaped space. And this process involves the responsibility of the architect and the accuracy of the models being recommended.

Keywords: architecture, model, responsibility, education, symbol, behaviour

Arhitectură, model, responsabilitate

La nivel planetar, ultimele decenii au produs transformări uriașe. Procesul de globalizare, secondat de o foarte mare deschidere și toleranță culturală, a condus la preluarea unor modele insuficient asimilate uneori, folosite necorespunzător alteori, total neadekvate situațiilor de fapt, cel mai ades.

Când luăm în discuție procesul de globalizare, referirile sunt pe o perioadă lungă de timp, evoluția și conștientizarea acestuia a avut loc relativ lent, evenimentele au căpătat amploare și au devenit mai alerte pe măsură ce această tendință, semnalată și recunoscută ca atare, începea să producă efecte. Noua eră digitală a contribuit la interconectare și la accesul simultan la informație.

Internetul este aproape la fel de bătrân ca România postdecembristă. Așa că dintr-odată, noi, românii care abia protestam la coada la carne, aveam două ore de ode pe zi la tv, nici nu visam la excursii în străinătate iar accesul la informația scrisă era puternic controlat de politic, ne-am văzut visele împlinite. Am plecat în vacanțe (sau la muncă) în străinătate, programele tv au devenit ample și pe ecran color, internetul a asigurat acces nelimitat la informație 24 din 24. Am intrat în rândul lumii iar includerea în NATO și UE a confirmat aceasta. Aproape pe nemeritate dar am considerat că ni se cuvine. S-a uitat repede mizeria vieții cotidiene din anii 80, generațiile distruse din perioada postbelică, Canalul, Sighetul, Aiudul, îndoctrinarea comunistă. Și acum poți auzi, chiar la generații tinere, cât de bine era pe vremea lui....

Dar ce facem ca să fie azi bine? Sau ce înseamnă bine? Care este setul de valori care ne ghidează existența? Sunt întrebări pe care fiecare om ar trebui să și le pună și să găsească răspuns convenabil pe care să-l transmită generației următoare, fără rețineri.

Architecture, models, responsibility

Around the world, the last decades have witnessed extensive changes. The process of globalization, the great cultural openness and tolerance have triggered the assumption of certain models, sometimes insufficiently absorbed or totally unsuitable for the current situations. When talking about the globalization process, the references concern a longer period of time, as its evolution and awareness were lengthy since the events have gained ground and speed in proportion as this trend, flagged and recognized as such, started being effective. The new digital era has contributed to the networking and the simultaneous access to information.

The internet is almost as old as the post-December Romania. And all of a sudden, we the Romanians – who would barely protest while queuing for our meat ration, watch TV for two hours only every day, would not even think of going abroad and the access to the written information was obstructed by politics – we saw our dreams come true. We travelled to other countries for business or pleasure, the TV shows became numberless and coloured, the internet provided an unlimited access to information 24/7. We finally joined the world and the inclusion into NATO forces was a strong confirmation. It was almost that we did not deserve it, but we took it for granted. The misery of the daily grind in the 80's was forgotten, the crushed generations in the post-war times, the Danube-Black Sea Canal, Sighet, Aiud, the communist brainwashing. Today, you can hear even young people confessing that, those times were the best...'

But what are we doing now to make it good? Or what does good mean? What is the set of value guiding our existence? These are questions everyone should ask himself and find a convenient answer to pass onto the next generations, with no holding back.

Omul se deosebește de alte viețuitoare în primul rând prin credință. Fie că este vorba de Dumnezeu, cunoaștere, viitor, speranță sau aproapele său, omul trebuie să creadă, pentru a făptui, pentru a-și împlini destinul.

Economia bazată pe consum și realități bine cosmetizate, învățământul care se reformează de două ori pe an și sistemul sanitar în ruină, invadat de gândaci și golit de cadre medicale, administrația publică deprofesionalizată și politizată, legislația fluidă, armata și biserica zăvorâte în propria măreție, discursul public autosuficient, acestea sunt realitățile care ne justifică credințele, principiile și valorile pe care le transmitem generațiilor ce vin.

Efectele acestei stări de fapt se resimt, mai mult ca în alte domenii, atunci când abordăm aspecte ce privesc arhitectura. Aceasta este vocația arhitecturii: să facă vizibile, să aducă în stradă, în văzul lumii, performanțele societății pe care o reflectă. Schimbările, pe care societatea românească le-a înregistrat, sunt reflectate direct la nivelul mediului construit.

Până a pune în discuție performanța arhitecturală recentă, ar trebui să luăm în considerare contextul în care aceasta se grefează sau mai exact, filonul cultural ce alimentează apariția structurilor spațiale apreciate ca arhitectură.

Democrația noastră originală este umbrela sub care vechile structuri și urmașii urmașilor acestora, au proliferat. Nu sunt jocuri dinafară, toate isprăvile sunt meritul de necontestat al acestui neam, hotărâte prin vot democratic.

Valorificarea avuției naționale a creat miliardari și modele comportamentale. Viața mondenă, mica bârfă și expunerea în exces, subiecte preferate al canalelor TV, automobile de lux, iahturi, vacanțe exotice și bineînțeles, după modelul bine asimilat al Casei Poporului, palate excesive, pe principiul "a mea este mai mare".

Man stands out among the other creatures by his faith, in essence. It is either God, knowledge, future, hope or his neighbour that the man needs to believe in so as to create, to fulfil his destiny.

The economy based on consumption and well-done cosmetic dressing, the education system that gets reformed twice in a year, the decaying health system that is infested with human roaches and being in shortage of medical staff, the public administration lacking professionalism and strongly politicized, a mercurial legislation, with an army and church building their own glory, the self-sufficient public discourse – these are the realities that our beliefs are relying on, the principles and values that we intend to deliver to the coming generations. The debatable effects of such processes are more visible when it comes to issues regarding architecture. This is, in fact, what architecture is called for – to point its finger to the performances of the society being depicted, to bring them to the street, in plain sight. The changes, which the Romanian society has gone through, are directly mirrored in the built environment.

Prior to introducing the recent architectural performance, we should consider the context in which this is imbued or, better to say, the cultural source that is feeding the emergence of the space structures classified as architecture.

Our, 'original' democracy is the umbrella under which all the old structures and their off-springs have been thriving. There are no foreign games, but all these achievements are incontestably due to this nation and decided by democratic vote.

The capitalization of the national assets has led to overnight billionaires and behavioural models. The mundane life, gossip and excessive exposure are among the favourite TV shows, along with posh cars, yachts, exotic holiday destinations and, to emulate the House of the People, extravagant palaces that will follow the 'mine is bigger' principle.

Strada Popa Petre intersecție cu Toamnei /
Popa Petre and Toamnei Streets crossroad

Este greu să comunicăm cu o astfel de persoană, să-i propui ceva ce poate fi compatibil cu arhitectura. Modellele sale sunt deja identificate, criteriile sunt, de obicei, altele decât cele firești iar procesul de autorizare este un simulacru. Considerăm sistemul educațional, economic, politic și administrativ, responsabile pentru imensele cacofonii urbane pe care le întâlnim la tot pasul.

Dar suntem deja pe domeniul gestionat strict de arhitect. Arhitectul definește, în cotidian, noțiunea de frumos, creează spațiul simbolic și propune modele

It is rather difficult to communicate to such a person, to recommend something that might be compatible with architecture. His models are already selected, the criteria are usually different from what they were supposed to be and the building authorization process is just a bad show. We believe the educational, economic, political or administrative system is responsible for the huge urban flubs encountered at every single step.

But we find ourselves on the iron rod-ruled land of the architect. He gives a definition for beauty in the ordinary. It is the architect who creates the symbolical space

comportamentale pe care utilizatorul și le însușește pentru a utiliza spațiul nou creat. Aceasta implică responsabilitatea arhitectului și corectitudinea modelelor propuse. De aici, poate începe o dezbatere strict profesională unde vocile implicate ar trebui să fie auzite și mai ales ascultate.

Întreg învățământul de arhitectură este, în prezent, canalizat pe două direcții principale: abordarea teoretică și utilizarea PC.

Arhitectura preia informația teoretică și o utilizează în vederea structurării spațiilor necesare desfășurării vieții omenești și tocmai metoda de lucru specifică nu este abordată niciunde în timpul facultății. Iar metoda de lucru a unui arhitect îi definește creația. Ideea poate fi exprimată și transmisă în forme multiple, mai mult sau mai puțin inspirate, ce pot fi supuse criticii, adoptate și laudate sau contestate și abandonate.

Niciodată o construcție nu va fi însoțită de manualul de utilizare. Spațiul rezultat trebuie să impună modul de abordare și dacă dorim ca edificiul să aibă viață lungă, să fie iubit și întreținut ca atare, trebuie să fie seducător. Ori, în prezent, efortul se canalizează spre atragerea investitorului prin imagini cu impact vizual, eventual cucerirea finanțatorului prin costurile reduse și a avizatorului, prin respectarea negociată a legislației. Tot ceea ce ține de însăși corpul profesiei este minimizat, bagatelizat, mimat. Arhitectul ignoră, cu bună știință, componenta structurală, care revine inginerului de structuri, calitatea materialelor și a manoperei care revine investitorului, partea de echipare tehnică ce revine instalatorilor iar pentru aspectele funcționale s-a inventat flexibilitatea, polyvalența. Arhitectul nu mai este responsabil de nimic. Se uită, cu toată convingerea, că arhitectul este tocmai omul care trebuie să pună toate acestea la un loc, să devină un tot unitar, arhitectul face magia, aici intervenția sa este hotărâtoare și tocmai pentru aceasta, imaginea dorită trebuie să aibă claritate și acuratețe.

and suggests behavioural models that the user adopts in order to use the newly shaped space. And this process involves the responsibility of the architect and the accuracy of the models being recommended. A strictly professional discussion can be launched here, where the voices present should be heard and, more importantly, paid attention to.

The whole architecture education is now branched out into two main directions, namely the theoretical approach and the computer utilization.

While the architecture assumes the theoretical information and uses it for structuring the spaces needed to have the human life developing, the specific work method is never taught during the academic years. And this is what defines the creation of an architect, his work method. The idea can be expressed and conveyed under multiple forms, more or less inspired, which can be criticized, adopted and praised or contested and discarded. A building will never come with an instruction manual. The resulted space has to dictate the approach method; to have the construction last longer, be appreciated and maintained as such, it needs to be enticing. Or, the efforts are now channelling into attracting the investor by images with a visual impact, the sponsor by the low costs and the advisor with the negotiated compliance with the legislation. Everything that is linked to this profession is played down, understated, acted out. The architect ignores, with open eyes, the structural component that belongs to the structural engineer, the quality of materials and manpower that fall under the jurisdiction of the investor and the technical outfitting for the plumbers; as for the functional aspects, flexibility and polyvalence were invented. The architect is responsible for nothing. It is forgotten that the architect is exactly that man to put all these together so they become a unity. The architect is a magician and his intervention makes the difference. And this is the reason why the desired image has to be clear and accurate.

Teatrul de Operetă Ion Dacian, în curs de execuție (stânga) și recent finalizat (dreapta) / Operetta House Ion Dacian, works in progress (left) and finished (right).

Marele pictor trebuie să fie un desăvârșit cunoscător al materialelor folosite, al culorii și a tehnicii specifice de punere în operă, marele violonist are mii de ore de exercițiu, până găsește exact tonalitatea necesară formulării unei fraze muzicale... doar arhitectul este autosuficient: el are creativitatea ce ține loc de cultură, de logică, de gândire, de cunoștințe tehnice, de profunđa înțelegere a oamenilor, de viziune spațială și chiar de imaginație. Arhitectul totdeauna basculează între varianta neînțeleasă și dacă așa a vrut beneficiarul, rareori poate găsi punctul de echilibru, mai ales într-o abordare coerentă.

Pornind de la premisa că toate proiectele autorizate sunt elaborate de arhitecți, putem să ne întrebăm cum locuințele care se vând prin programul Prima casă pot să nu respecte nici măcar condiții de bun simț elementar, fără să mai luăm în seamă legislația, cum locuințe cu mari pretenții, au putut să-și atragă numele de casă de cultură, cum mall-ul seamănă prea tare cu un proiect tip-hală, peste care s-a pus un auto-

The great painter must be a perfect connoisseur of the materials in use, the colour and the specific technique to apply to the work, the violin player will practice for thousands of hours until he finds the tone of a musical phrase...but the architect is self-sufficient – he holds the creativity instead of culture, logics, thinking, technical knowledge, deep understanding of people, space vision and even imagination. The architect always shifts between the versions of fathomless and this is how the beneficiary wanted to be done; he can rarely find a balance point, especially in a coherent approach.

Starting from the hypothesis that all the authorized projects are elaborated by architects, we cannot stop from wondering how the apartments sold via the First House program fail to comply with the least criteria of common sense, no longer taking the legislation into account, how plush houses could be assigned the name of cultural centre, how the mall resembles a lot with a production floor that was fully covered in a feature sticker, how downtown in Bucharest hosts towers in protected

colant atoaate acoperitor, cum în centrul Bucureștiului, în zone protejate, au fost construite turnuri, aruncate pe maidan, fără logică urbanistică agravând senzația de dezordine, cum Opereta, seamănă a Service auto sau Stație de Pompieri de la periferie.

Conceptul de Dezvoltare Durabilă, atât de bine intenționat și coerent teoretic, a eșuat pe meleagurile dâmbovițene între baloții de polistiren expandat ai termoizolațiilor și maldărele de profile PVC ale tâmplăriilor cu termopan care închid balcoanele. Ar fi de știut ce se va întâmpla cu aceste focare de infecție peste 5-10 ani. Oare chiar nimeni nu a auzit de conformarea construcțiilor, de lumină și ventilație naturală, de economia de energie realizată prin orientarea corectă a încăperilor, fără să mai vorbim de reabilitarea instalațiilor și eventuala înlocuire cu unele mai performante? Arhitectul are la îndemână un arsenal întreg de mijloace de intervenție pentru realizarea unei mai bune eficiențe energetice. Am preluat, așa cum ne-a dus capul.

Ar trebui să se pună în discuție și aspectele structurale ale construcțiilor. Riscul seismic este real în România dar preluarea *mot-a-mot* a unor norme valabile în țări cu risc seismic scăzut, are consecințe dezastruoase la noi. Se ajunge cu ușurință la o supraevaluare masivă a necesarului de structură. Iar pentru protecția noastră, pentru fiecare rând de ștampile, de verificări sau expertize, se adaugă un nou procent de supradimensionare structurală.

Tehnologia de ultimă generație, contribuie la confortul oferit de noua construcție, indiferent că se referă la echipamente edilitare, rețele comunicații, eficiență energetică, controlul luminii, calitatea finisajelor sau rezistența la intemperii. În prezent, valorile sunt răsturnate, tehnologia nu servește arhitectura ci arhitectura este suport al acesteia, vehicul de promovare pentru furnizori interesați să-și vândă produsele.

areas, just scattered over waste grounds, with no urban logics, thus consolidating the sensation of havoc or how the Operetta House looks like a garage or a Fire Department station on the outskirts!

The concept of durable development, so well intended and theoretically coherent, has failed on the Dâmbovița homeland, between the bales of expanded polystyrene of the thermal insulation and the clusters of PVC profiles in the exterior insulated glazing joinery closing up the balconies. It would be good to know what is going to happen with such breeding grounds in 5-10 years from now. Has not anyone heard about the compliance of constructions, natural light and ventilation, energy saving by a correct orientation of the rooms, along with the rehabilitation of the installation and its replacement with more competitive one? The architect has, therefore, a wide range of available means of intervention to lead to a better energetic efficiency. In other words, he is not using the old noodle!

The structural aspects of the constructions should be raised for discussion. The earthquake risk is tangible in Romania but a ,literal' taking over of certain norms that are valid in low seismic risk countries has turned into catastrophic consequences for us. A massive over-evaluation of the structure requirement is easily reached to. And for our protection, for each round of stamps, verifications or expert examinations, a new percentage of such structural excess is being added.

The latest technology is a great contributor to the comfort provided by the new construction, either in the municipal equipment, communication networks, energetic efficiency, light control, the quality of the finishings or resistance to bad weather conditions.

Currently, the values are turned over, technology does not deliver to the architecture but instead the architecture has become its support, a promotion vehicle for the suppliers who are interested in selling their products.

Toate aceste anomalii, au ca punct de pornire modele insuficient asimilate. Directivele europene sunt ceea ce sunt și este foarte bine că sunt. Modul cum ele sunt transpuse în legislația românească și cum devin norme rigide, asta dovedește cel puțin lipsa de profesionalism. Documentația, existentă din belșug pe site-uri web, este trunchiată, mai degrabă toxică. Relația directă cu arhitectul practician, care poate argumenta evoluția de la concept la edificiu realizat, este aproximativă, superficială și sporadică.

Școala românească de arhitectură s-a născut din voința comună a unor mari arhitecți, care au înțeles necesitatea sa și au știut să transmită flacăra. După mai bine de 120 de ani, promoții din ce în ce mai numeroase de arhitecți, dezorientați și în derivă, orbăcesc prin cotloanele Bucureștiului încercând să dezvăluie adevăruri tulburi și incerte ce prefigurează viitorul. Vorbim de identitate, de patrimoniu, de valorile noastre perene. Dar ceea ce apare în stradă sunt fie clone ale unor arhitecturi de niciunde sau oriunde, fie materializări ale celor mai strâmbe și înfricoșătoare coșmaruri.

Abordările interdisciplinare, de mare interes de altfel, sunt tratate schematic iar concluziile nu trec dincolo de cuvinte.

Colectivele sunt din ce în ce mai stufoase, apar domenii de expertiză ce degreveză de responsabilități, comisiile de avizare înmormântează sub semnături și aprobări marile ratări ale arhitectului. Responsabilitatea este colectivă. Deci nimeni nu este responsabil, nimeni nu este vinovat de imensele ratări ce apar în oraș. Arhitectul și să vrea, nu mai poate să își revindică greșeala.

Dincolo de toate lamentările, nu trebuie să lăsăm neamintite cele câteva acțiuni laudabile, cu viață scurtă. Este vorba, în primul rând de instituția Concursului de Arhitectură. Ani la rând au fost promovate echipe tinere de arhitecți și creația lor, tocmai datorită acestor

These abnormalities derive from models that are not sufficiently absorbed. The European guidelines are whatever they are and this is a good thing. The way they are implemented in the Romanian legislation and how they become rigid norms, this is the definition for lack of professionalism.

The documentation that is plenty on websites is distorted, rather toxic. The direct relation with the expert architect who can bring arguments in terms of the evolution from the stage of concept to an erected building is approximate, shallow and intermittent.

The Romanian school of architecture was born from the common volition of great architects who understood its necessity and knew how to pass the torch on. After more than 120 years, larger and larger classes of architects, bewildered and adrift, are groping their way out and about the corners of Bucharest, in an attempt to disclose muddy and doubtful truths that are foreseeing the future. We are talking here about identity, heritage, about our perennial values. But what we see in the streets are either clones of some nowhere or anywhere architects, or the embodiment of the most crooked and dreadful nightmares.

The interdisciplinary approaches, otherwise of a large interest, are schematically dealt with and the conclusions will only remain on paper.

The groups are bigger and bigger, expertise fields are emerging and relieving from responsibilities, the approval commissions are burying the great failures of the architect, under their signatures. The responsibility is collective, hence no one can be held guilty for the monstrous blunders around the city. Even though the architect might be willing to assume his mistake, it is an impossible task.

Apart from all the complaints, we should not overlook the few laudable acts, yet short-lived. It is about, firstly, about the institution of the Architecture Competition Board. Years on end, teams of young architects and their

tora. Așa s-a afirmat echipa Dinu Gheorghiu - Gabriel Cristea - Constantin Săvescu - Romeo Belea sau Toma Olteanu - Radu Tănăsioiu - Constantin Dobre - Victor Ivaneș, arhitecți ce s-au dovedit a fi profesori de elită ai școlii de arhitectură, modele incontestabile. În ultimele decade, Concursul de Arhitectură și-a pierdut din prestanță și din credibilitate, participările devenind mai puțin atractive iar criteriile de adjudecare, transparente de altfel, sunt cu siguranță partizane. Pe alt palier de vizibilitate, Anuala de Arhitectură poate deveni o oglindă a activității în domeniu iar recunoașterea puținelor reușite profesionale, lasă o dâră de speranță.

creation have been promoted, just thanks to that. This is how people have heard about Dinu Gheorghiu - Gabriel Cristea - Constantin Săvescu - Romeo Belea team or Toma Olteanu - Radu Tănăsioiu - Constantin Dobre - Victor Ivaneș's, architects who proved to be stellar academia of the school of architecture, absolute models. In the last decades, the Board has lost some of its prestige and credibility, hence the participations have become less attractive and the awarding criteria are biased, yet transparent.

At another level of visibility, the Annual of Architecture can turn into a mirror of the activity in this field and the recognition of the few professional achievements gives a glimpse of hope.

Imobil de apartamente în București, pe strada Aaron Florian / Complex of apartments in Bucharest, Aaron Florian Street

Așa s-a impus echipa ADNBA, cu mai multe lucrări dar menționăm aici Imobil de apartamente în București, pe strada Aaron Florian, prezentat în 2016. Autorii sunt arh. Adrian Untaru, arh. Andrei Șerbescu, arh. Bogdan Brădățeanu, arh. Valentina Țigară, arh. Carmen Petrea, arh. Pavel Albu sau Casa Z, având ca autori pe arh. Bogdan Babici și arh. Monica Streza, prezentat în 2015 .

This is how the ADNBA team has taken an upward path, thanks to its many works, among which can be mentioned the Complex of apartments in Bucharest, Aaron Florian Street, presented in 2016. The list of authors includes arch. Adrian Untaru, arch. Andrei Șerbescu, arch. Bogdan Brădățeanu, arch. Valentina Tigara, arch. Carmen Petrea, arch. Pavel Albu or the Z House, designed by arch. Bogdan Babici and arch. Monica Streza, introduced in 2015 .

Casa Z / Z House

Publicațiile de specialitate, în speță revista *Arhitectura*, abordează mai degrabă studii teoretice sau cu caracter istoric decât analize și prezentări de arhitectură. Comparativ cu numerele din anii 60-70, unde erau publicate proiecte de arhitectură, cu planșele corespunzătoare, unde discursul se țesea pe tărâm profesional, cu toate ingerințele politicului, în prezent, revista, cu un tiraj mult mai mic din cauza soluțiilor alternative, rămâne la nivelul unei publicații de popularizare.

Profesori ca Ascanio Damian, Cezar Lăzărescu sau Emil Barbu (Mac) Popescu, din poziția de Rector, au marcat destinul și imaginea Școlii de Arhitectură în ultima jumătate de secol, atât prin prestația profesională cât și din poziția oficială deținută la un moment dat. Profesorii Romeo Belea, Grigore Ionescu sau Anton Dâmboianu continuă o listă lungă de arhitecți ce s-au constituit, în timp, ca modele pentru tinerele generații. Nu ar trebui să uităm nici de carisma profesorului Gabriel Sudan sau a inginerului Alexandru Cișmigiu, legende ale școlii.

Un rol de seama l-a jucat multă vreme, instituția Arhitectului Șef al Capitalei, iar aici trebuie să recunoaștem aportul arhitectului Horia Maicu, contribuția sa în structurarea și funcționarea Institutului Proiect București, crearea marilor axe de dezvoltare a orașului, încurajarea și formarea unor colective competitive de arhitecți.... Apoi, rolul Arhitectului Șef al Capitalei s-a diminuat, Marele Arhitect, profitând de distrugerile cauzate de cutremurul din 77, a gestionat în manieră proprie dezvoltarea urbană și forma spațială. Arhitectul a devenit simplu executant, anonimul de serviciu. Schimbările postdecembriste au readus speranța.

Totuși, se poate! Bucurie efemeră. Instituția Arhitectului Șef există și acum. Puține localități din țară se pot mândri că au Arhitect Șef. Dacă postul nu este vacant, atunci este ocupat de o persoană ce are cu totul altă

The literature of review, namely Arhitectura magazine would rather feature theoretical or historic studies than architecture analyses and presentations. In comparison with the issues in the 60-70's that were publishing architecture projects along with the corresponding blueprints and where the discourse mostly concerned the professional debates, intruded by politics though, the journal has today a smaller number of copies due to the alternative solutions and it can be described as a promotion material.

Academia such as Ascanio Damian, Cezar Lăzărescu or Emil Barbu(Mac) Popescu, in their position as Rectors, have left an amazing impression on the image of the School of Architecture in the last half of century, both by their professional performance and in their official standing they once held. The list goes on with names like Romeo Belea, Grigore Ionescu or Anton Dâmboianu, true and lasting models for the young generations of architects. We should not forget about the great personal charm exuded by professor Gabriel Sudan or engineer Alexandru Cișmigiu, part of the school tradition. For a long time, a significant role was played by the institution of the Senior Architect of Bucharest where we should recognize the contribution brought by architect Horia Maicu in the patterning and operation of the Project Institute of Bucharest, building the large development axes of the city, encouragement and creation of competitive teams of architects...After that, the role of the Senior Architect of Bucharest was diminished as the Great Architect, while leveraging on the destruction caused by the earthquake in 1977, single-handedly the urban development and the space form. The Senior Architect turned into an obedient puppet, the booger on duty. The changes after December 1989 have prompted some optimism.

It is possible, after all! A brief joy. The position of the Senior Architect is still listed today. Just a few localities in the country can boast about having a Senior Architect.

pregătire profesională și înțelege foarte puțin din ceea ce ar trebui să fie misiunea sa. Altfel, este puțin probabil că am fi auzit de telegondola din București, ne-am fi bucurat de spațiul verde bine întreținut și nu ne-au fi preumblat prin maidane de granit prost montat la 400 C la umbră, programele de consolidare sau reabilitare termică ar fi funcționat cu rezultatele scontate iar eliberarea unor autorizații de construire ar fi o problemă de zile nu de ani. Este hilar ca proiectarea unui imobil să dureze mult mai puțin decât avizarea și autorizarea sa.

Ordinul Arhitecților ar trebui să asigure cadrul instituțional de funcționare a profesiei de arhitect, protecția legală, responsabilitățile, gradul de remunerare pentru serviciile oferite, la fel cum Camera Notarilor impune tarife minimale obligatorii. În loc să promoveze aceste tarife, organizarea Concursului de Arhitectură măcar pentru obiectivele de interes public, să întărească legislația și normele de aplicare, este preocupat de încasarea taxelor și mușamalizarea reclamațiilor ce ajung în fața Comisiei de Disciplină. Nu este firesc ca investiții majore, de interes public, să fie atribuite prin licitație publică, fie că este vorba de proiectare, fie de execuție, pe criterii strict financiare, cu ingerințe politice. Probabil, selectarea proiectului s-ar face mult mai judicios în urma unui Concurs Public, cu un juriu de specialiști.

Drepturile de autor nu sunt protejate decât dacă proiectul este înregistrat la alte entități decât la Ordin. Bunele intenții există, arhitecții au o organizație profesională. Este adevărat că aceasta pare a fi cea mai slabă organizație profesională, fărâmițată de orgolii, dorința de onoruri, interese pecuniare, obediența politică și cel mai rău dintre toate: lipsa unei viziuni călăuzitoare.

If the position is not vacant, then it is filled with someone who has a different background and understands little of what his mission should be. In other words, it is very unlikely that we would have heard about the cable car in Bucharest, we would have enjoyed the well-maintained greenery instead of wandering around granite hills – badly erected at 400 C in the shade – the consolidation and the thermal rehabilitation would have worked as expected and the issuance of building permits would have taken mere days and not years. It is hilarious to have the designing of a building last less than its approval and authorization.

The Order of Architects should provide the institutional framework of operation for the profession of architect, the legal protection, the responsibilities, the reimbursement level for services, similar with the Chamber of Notaries that enforces mandatory minimum fees. Instead of promoting these fees, the organization of the Architecture Competition Board should strengthen the legislation and its implementation norms, at least for the objectives of public interest, and not concerned only with collecting these fees and covering up the complaints made to the Disciplinary Board.

It is not a natural thing to have major investments of a public interest be assigned via public auction, either as a design or execution, on solely financial criteria, politically dictated. The selection of the project would have probably have been done more judiciously as a result of a Public Competition, featuring a panel of specialists. The copyright is not protected unless the project is registered with other entities other than the Order of Architects. There are good intentions, as the architects have a professional organization. It is also true that this seems to be the weakest professional guild, crumbling due to vanity, desire for being honoured, monetary interests, political obedience and, above all and the worst, the lack of vision.

Reluând, ne putem consola cu gândul că în urmă cu aproape un veac și jumătate, Camillo Sitte manifesta o dezamăgire similară dar propunea și modele viabile, Eminescu se refugia în lumea sa iar Caragiale arăta oglinda. Acum, nouă, ce ne mai pasă!

În concluzie, arhitectul român este croit după mintea și sufletul poporului pentru care construiește: șovăielnic, obedient, orgolios, a dus amatorismul pe noi culmi, fără viziune sau modele călăuzitoare dar... s-a născut poet.

Going back, we can console at the thought that Camillo Sitte was expressing the same disappointment 150 years ago but he also suggested viable models. Eminescu would find shelter in his world and Caragiale was pointing at the mirror. Today, we could care less!

As a conclusion, the Romanian architect is carved out according to the mind and soul of our nation for whom he is building: faltering, compliant, unabashed, he took the dilettantism to new heights, with no vision or guidelines, but... he was born a poet, after all.

Bibliografie / Bibliography

BELDIMAN, Alexandru, *Arhitectura bucureșteană, secolul XIX și XX*, Editura Simetria și Arcub, 2000
BOURDIEU, Pierre, *Economia bunurilor simbolice*, Editura Meridiane, București, 1986
CERTÉAU, Michel de, *L'invention du quotidien*, Gallimard, Paris, 1990
CHOAY, Françoise, *Alegoria patrimoniului*, Editura Simetria, București, 1998
ELIADE Mircea, *Imagini și simboluri*, Editura Humanitas, București, 1994
NOICA, Constantin, *Modelul cultural European*, Editura Humanitas, București, 1993
SITTE, Camillo, *Arta construirii orașelor*, Viena, 1889
Revista Construcțiilor nr. 102 – aprilie 2014, pag. 62
LMI 2016 NR. 357, OT-II-m-B-08752, Judecătoria Caracal

Webografie / Webography

Giovanni Battista Piranesi, https://www.google.ro/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&act=8&ved=0ahUKewj5mZrnqtrWAhXEF5oKHW3kC5MQFggyMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.metmuseum.org%2Ftoah%2Fhd%2Fpira%2Fhd_pira.htm&usg=AOvVaw3dUZ_IHjxRkBpG1zsz-UwE
<https://www.anuala.ro/proiecte/2016>
<https://www.anuala.ro/proiecte/2015/005/>